

Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Inleiding.....	2
Uitwerking van de stappen.....	2
Stap 1 In kaart brengen van de signalen	2
Stap 2 Collegiale consultatie en zo nodig advies vragen	2
Stap 3 Gesprek met de ouders en/of kind.....	3
Stap 4 Wegen van het geweld of de kindermishandeling	3
Stap 5 Beslissen. Hulp organiseren of melden (de verantwoordelijkheid overdragen naar een externe)	4
Bijlage 1 – Formulier Meldcode- signalen in kaart brengen.....	5
Bijlage 2 - Signalen kindermishandeling en huiselijk geweld	7
Bijlage 3 - Flyer Vertrouwensinspecteur	8

Dit document is opgesteld op basis van

- Het afwegingskader Meldcode: [afwegingskader bij meldcode kindermishandeling 0.pdf \(poraad.nl\)](#)
- Informatie van Rijksoverheid: [Huiselijk geweld | Rijksoverheid.nl](#)

Versie: oktober 2023

Wijzigingen tov vorige versie: inhoudelijk is er niets veranderd, alleen tekstueel enkele aanpassingen gedaan.

Besproken en gedeeld met het team en MR (versie december 2022)

Inleiding

Eén op de 30 kinderen komt in aanraking met een vorm van kindermishandeling.

Vormen van kindermishandeling zijn:

- Lichamelijke mishandeling
- Lichamelijke verwaarlozing
- Psychische mishandeling
- Psychische verwaarlozing
- Getuige zijn van huiselijk geweld
- Seksueel misbruik
- Meisjesbesnijdenis
- Eer gerelateerd geweld.

Worden er signalen opgepikt die te maken hebben met één van deze vormen van kindermishandeling of huiselijk geweld, wordt men verplicht gesteld te handelen via de richtlijnen van de meldcode. De meldcode is sinds 2012 van kracht met als doel kindermishandeling te voorkomen of voortijdig te stoppen. Het zorgt ervoor dat er sneller en vaker wordt ingegrepen.

Op RBKS Willibrord volgen we deze meldcode. Wanneer een leerkracht signalen van kindermishandeling bij een leerling oppikt zal deze contact zoeken met de intern begeleider om adequaat te handelen in de stappen van de meldcode.

De stappen van de meldcode zijn als volgt:

- Stap 1: In kaart brengen van de signalen.
- Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig advies vragen
- Stap 3: Gesprek met de ouders en/of kind
- Stap 4: Wegen van het geweld of de kindermishandeling
- Stap 5: Beslissen. Hulp organiseren of melden (de verantwoordelijkheid overdragen naar een externe)

Voor de stappen van de meldcode

Ouders worden op de hoogte gehouden van de ontwikkeling van hun kind. Zo worden zij ook op de hoogte gehouden van het gedrag dat hun kind op school vertoont. Wanneer een kind opvallend gedrag vertoont, moet dit aan ouders gemeld worden. Wat er gezien wordt, wordt er verteld en beschreven in ons leerlingadministratiesysteem ESIS. Objectief en alleen de feiten!

Naast gesprekken met ouders, worden er ook gesprekken gevoerd met de kinderen. Dit kan individueel of klassikaal zijn (bijvoorbeeld tijdens lessen Burgerschap). Komen er onderwerpen aan bod in de klas of in een individueel gesprek, die verband hebben met huiselijk geweld (denkend aan ruzie thuis of scheidingen), dan kan de leerkracht hierop aanhaken. De leerkracht zal luisteren naar de leerling (en), doorvragen en advies aan de leerling (en) geven. Een advies kan zijn waar kinderen naar toe kunnen gaan met hun vragen. (Bijvoorbeeld naar de kindertelefoon, de vertrouwenspersoon van de leerlingen (juf Mariëlle) en de leerkracht).

De kindertelefoon is te bereiken op: 0800-0432 of www.kindertelefoon.nl.

Uitwerking van de stappen

Stap 1 In kaart brengen van de signalen

Door middel van het formulier 'Meldcode-signalen in kaart brengen', zie bijlage 1, worden de signalen in kaart gebracht. Dit mag kort en bondig. Het formulier komt in het digitale dossier van de leerling.

Stap 2 Collegiale consultatie en zo nodig advies vragen

Het formulier 'Meldcode-signalen in kaart brengen' wordt met de intern begeleider besproken. Hier wordt het gesprek met de ouders voorbereid en eventueel anoniem advies gevraagd Veilig Thuis. Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit zijn regionale organisaties waar slachtoffers, daders en omstanders terecht kunnen voor deskundige hulp en advies. Veilig Thuis is er voor iedereen, jong en oud, die te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling.

Stap 3 Gesprek met de ouders en/of kind

De leerkracht en de intern begeleider hebben een gesprek met ouders. Hier wordt aangegeven dat ouders in gesprek moeten gaan met de jeugdcoach op school (JOS). In het gesprek wordt een afspraak gemaakt voor een vervolgspraak (binnen een maand). De leerkracht zorgt dat de afspraken die met de ouders gemaakt worden ook worden uitgevoerd. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt.

Let er op dat je als leerkracht het kind bij deze stap betreft en dat de leerling van dit gesprek afweet.

Stap 4 Wegen van het geweld of de kindermishandeling

De maatschappelijk werker, intern begeleider en de leerkracht gaan met elkaar in gesprek. Op basis van het wegingskader wordt bepaald wat de vervolgstappen zijn:

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner² /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaardt de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.

Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

Stap 5 Beslissen. Hulp organiseren of melden (de verantwoordelijkheid overdragen naar een externe)

Als laatste worden er twee beslissingen genomen:

- het beslissen of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is en, vervolgens
- het beslissen of het zelf bieden of organiseren van hulp mogelijk is.

Na dit gesprek volgt een gesprek met de ouders. In dit gesprek wordt aan ouders verteld wat de uitkomst van het besluit is. Hiervan wordt een oudergespreksverslag gemaakt, met een korte verwijzing in ESIS.

Indien daartoe besloten is, doet de intern begeleider een melding bij Veilig Thuis.

Omdat elk geval anders is zal de uitwerking van de stappen van de meldcode niet altijd hetzelfde zijn. Het kan bijvoorbeeld zijn dat er niet genoeg informatie is en dat je naar een voorgaande stap terug moet. Of dat het afgebroken wordt omdat er geen sprake van kindermishandeling of huiselijk geweld is.

Alle stappen worden in ESIS genoteerd. Let op dat hier alleen de feiten komen te staan. Wanneer er twijfels zijn over het noteren kan dit altijd overlegd worden met de intern begeleider.

Bijlage 1 – Formulier Meldcode- signalen in kaart brengen

Dit formulier is te gebruiken wanneer er signalen met betrekking tot kindermishandeling of huiselijk geweld worden opgevangen bij leerlingen en is bedoeld om de signalen in kaart te brengen om zo nodig verdere stappen te ondernemen. Leerkrachten vullen dit formulier in en bespreken dit met de Intern begeleider op een individuele leerlingbespreking.

Invullen voor de individuele leerlingbespreking
<ul style="list-style-type: none">
Op basis waarvan maak je je zorgen over deze kinderen/ ouders? Hoe lang maak je je zorgen?
<ul style="list-style-type: none">
Heb je dit met de leerling zelf besproken?
<ul style="list-style-type: none">
Heeft er al een gesprek met ouders plaatsgevonden/ zijn ouders op de hoogte van de zorgen die je hebt?
<ul style="list-style-type: none">
Heb je dit besproken met gedragscoördinator, vorige leerkrachten of leerkrachten van broertjes/zusjes?
<ul style="list-style-type: none">
Welke signalen kun je nu vastleggen, zie bijlage 2? (objectief zijn en feiten benoemen)
<ul style="list-style-type: none">
Wat zijn je volgende stappen?

Invullen tijdens de leerlingbespreking (stap 1 en 2 van de meldcode)

- Weten we nu genoeg om met de volgende stap van de meldcode verder te gaan?

- Wat zijn de volgende stappen die ondernomen worden?

Vorbereiding oudergesprek

Bijlage 2 - Signalen kindermishandeling en huiselijk geweld

CJG RIJNSMOND ERNSTTAXATIE ONTWIKKELING- EN OPVOEDINGSPROBLEMATIEK						
<i>CJG Rijnmond, januari 2011. Schema gebaseerd op Hermanns 2006, Kousemaker 1996, Belsky 1994, Buma, 1958</i>						
ERNSTTAXATIE (aandacht status)		Enkelvoudige problematiek (80% casussen)		Meervoudige problematiek (20% casussen)		
		1 Vragen	2 Spanning	3 Verhoogde spanning	4 Nood	5 Crisis (5%)
(1) Hoe gaat het met het functioneren van kind/jongere gelet op zijn mogelijkheden?	Lichamelijk	Lichamelijke ontwikkeling normaal	Vragen over lichamelijke ontwikkeling	Vragen over lichamelijke ontwikkeling	Zorgen over lichamelijke ontwikkeling	Zorgen over lichamelijke ontwikkeling
	Cognitief	Kind gaat goed om met cognitieve uitdagingen	Vragen over cognitieve ontwikkeling	Kind presteert onder zijn cognitief niveau	Kind presteert onder zijn cognitief niveau	Kind presteert onder zijn cognitief niveau
	Psycho-sociaal (gedrag)	Kind gedraagt zich overal normaal	Er zijn regelmatig gedragsproblemen in een ontwikkeldomein	Altijd gedragsproblemen in tenminste een ontwikkeldomein	Aaneenschakeling van problemen in alle ontwikkeldomeinen	Acute problemen in alle ontwikkeldomeinen
	Psycho-sociaal (emotioneel)	Kind gaat goed om met eigen emoties	Af en tot vragen over de emotionele ontwikkeling	Duidelijke problemen in emotionele ontwikkeling	Merkwaardig sociaal gedrag of onbegrijpelijke emoties	Emotionele problematiek brengt kind en/of anderen in gevaar
(2) Hoe zit het met de basiszorg en de veiligheid van kind/jongere?	Kwaliteit basiszorg⁵	Goede basiszorg	Adequate basiszorg	Meestal adequate basiszorg	Gebrekkige basiszorg brengt kind in gevaar	Gebrek aan basiszorg brengt kind in gevaar
	Pedagogisch besef opvoeders	Opvoeders spelen goed in op ontwikkelbehoefte en kind	Opvoeders spelen meestal goed in op ontwikkelbehoefte en kind	Opvoeders spelen onvoldoende in op ontwikkelbehoefte en kind	Opvoeders hebben weinig pedagogisch besef en ouder-kind relatie is ernstig verstoord	Opvoeders hebben weinig/geen pedagogisch besef en ouder-kind relatie is ernstig verstoord
	Relatie primaire opvoeders	Voldoende saamhorigheid tussen partners	Bepaalde steun tussen partners	Opvoeders hebben niet veel aan elkaar	Opvoeders hebben elkaar niets te bieden	Opvoeders hebben een destructieve relatie
(3) Hoe ervaren opvoeders de opvoeding?	Opvoeders beleving van de opvoeding	Opvoeders voelen zich competent en lossen opvoedingsvragen naar tevredenheid op	Opvoeders vinden de opvoeding vaak moeilijk en voelen zich onzeker	Opvoeders voelen zich tekort schieten en ervaren chronische opvoedingsstress	Opvoeders voelen zich machteloos en situatie lijkt onoplosbaar	Opvoeders hebben geen controle meer en geven het opvoeden op
(4) Wat zijn de opvoedingssomstandigheden?	Omstandigheden	Omstandigheden vormen geen belemmeren voor de opvoeding	Hoogstens een belemmerende omstandigheid	Enkele belemmerende omstandigheden	Opeenstapeling van belemmerende omstandigheden	Escalerende aantal belemmerende omstandigheden
	Sociaal netwerk	Biedt voldoende steun	Biedt af en toe steun	Biedt geen oplossingen	Functioneert niet meer	Zelfs nu springt niet bij
ZORGBEHOEFT		BEVESTIGING	BEVESTIGING EN PERSOONLIJK ADVIES	BEVESTIGING EN BEGELEIDING	BEVESTIGING EN INTENSIEVE BEGELEIDING	ACUTE HULP EN INTENSIEVE BEGELEIDING

Bijlage 3 - Flyer Vertrouwensinspecteur

Bijzondere geheimhouding

De vertrouwensinspecteur moet, als het een geval van seksueel misbruik of seksuele intimidatie betreft, geheimhouden wat hem door slachtoffers of hun vertegenwoordigers is toevertrouwd.

Vrijstelling aangifteplicht en verschoningsrecht

De vertrouwensinspecteur is vrijgesteld van het doen van aangifte bij een melding van een vermoeden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie. De vertrouwensinspecteur hoeft in rechtszaken dan ook geen getuigenis af te leggen van wat onder zijn bijzondere geheimhoudingsplicht valt.

Geen waarheidsvinding

De vertrouwensinspecteur luistert, informeert en adviseert. Hij doet geen onderzoek of een melding terecht is. In het geval van mogelijke strafbare feiten kan de politie aan waarheidsvinding doen.

Bijzondere begrippen

- **Zedenmisdrif:** Wetboek van strafrecht (Titel XIV: misdrijven tegen de zeden). Zaken als een leraar die een seksuele relatie met een minderjarige leerling heeft, een pedagogisch medewerker die kinderen op een ongepaste wijze aanraakt of een leraar die een leerling via sms'jes benadert met als uiteindelijk doel het maken van een seksueel contact ('grooming').
- **Met taken belaste personen:** leraren, pedagogisch medewerkers, ondersteunend personeel, gastouders, stagiairs en vrijwilligers.
- **Houder kinderopvang:** een ondernemer die een kindercentrum of gastouderbureau exploiteert.
- **(School)bestuur:** orgaan dat eindverantwoordelijk is voor zijn school/scholen en de kwaliteit van het onderwijs.

Vertrouwensinspecteurs voor onderwijs en kinderopvang

een luisterend oor en een goed advies

In het onderwijs en de kinderopvang kunt u worden geconfronteerd met onwenselijke situaties.

Als u te maken krijgt met of kennis heeft van:

- mogelijke seksuele intimidatie en seksueel misbruik
- psychisch en fysiek geweld
- discriminatie en radicalisering

kunt u terecht bij de vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs.

De vertrouwensinspecteur luistert, informeert en adviseert. Samen met u probeert de vertrouwensinspecteur tot de juiste vervolgstappen te komen.

In een aantal gevallen is het verplicht onverwijld contact op te nemen met de vertrouwensinspecteur. In het schema in deze folder ziet u in welk geval en voor wie die verplichting geldt.

U kunt de vertrouwensinspecteurs iedere werkdag tussen 8.00 en 17.00 uur bereiken op **0900 111 3 111** (lokaal tarief).

Vertrouwensinspecteurs Inspectie van het Onderwijs

0900 111 3 111 (lokaal tarief) alle werkdagen, 08.00-17.00u

www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/vertrouwensinspecteurs/

Inspectie van het Onderwijs, september 2022

Onderwijs

Besturen, directies, medewerkers, vertrouwenspersonen, ouders en leerlingen/studenten kunnen de vertrouwensinspecteur bellen wanneer in of rond de school signalen zijn over:

- mogelijke seksuele intimidatie en seksueel misbruik
- psychisch en fysiek geweld
- discriminatie en radicalisering

Een bestuur is verplicht onverwijld te overleggen met de vertrouwensinspecteur over een mogelijk zedenmisdrif door een met taken belast persoon tegen een minderjarige leerling/student.

Kinderopvang

Houders, medewerkers, gastouders en ouders kunnen de vertrouwensinspecteur bellen wanneer in of rond een kinderopvanglocatie signalen zijn over:

- mogelijke seksuele intimidatie en seksueel misbruik
- psychisch en fysiek geweld

Heeft een houder een vermoeden van een mogelijk zedenmisdrif of een mogelijke mishandeling van een opgevangen kind door een met taken belast persoon, dan is hij verplicht onverwijld te overleggen met de vertrouwensinspecteur. Betreft het vermoeden de houder zelf, dan is een met taken belast persoon verplicht direct aangifte te doen.

Wat doet de vertrouwensinspecteur?

De vertrouwensinspecteur luistert en informeert. Zo nodig adviseert de vertrouwensinspecteur, bijvoorbeeld over het indienen van een formele klacht of het doen van aangifte.

Als uit een gesprek van een bestuur of een houder met de vertrouwensinspecteur blijkt dat er sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit, wijst de vertrouwensinspecteur hen op de aangifteplicht.

Meld-, overleg- en aangifteplicht

Als u te maken krijgt met of weet heeft van mogelijk **seksueel misbruik of seksuele intimidatie (zedenmisdrif)** door een **met taken belast persoon tegen een opvangkind, minderjarige leerling of student**, dan geldt de meld-, overleg- en aangifteplicht. Voor de kinderopvang geldt deze plicht nadrukkelijk ook voor mishandeling.

De onverwijld meldplicht geldt voor medewerkers van scholen en van kinderopvanglocaties.

De onverwijld overleg- en aangifteplicht geldt voor schoolbesturen, houders van kinderopvangorganisaties en gastouderbureaus. Een met taken belast persoon in de kinderopvang moet ook aangifte doen als hij een vermoeden heeft van een zedenmisdrif of mishandeling door de houder.

Als u twijfelt of er sprake is van seksueel misbruik of seksuele intimidatie, of van mishandeling van een kind of leerling, neem dan altijd contact op met de vertrouwensinspecteur.

